

.....YAPI KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ ANASÖZLEŞMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Kuruluş, Tüzel Kişiliğin Kazanılması ve Anasözleşme Değişikliği, Unvan, Merkez, Süre, Amaç ve Faaliyet Konuları

Kuruluş

MADDE 1-Bu anasözleşmede isimleri, uyruğu, adresleri ve taahhüt ettikleri sermaye payları gösterilen kooperatifler tarafından, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre değişir ortaklı, değişir sermayeli ve sınırlı sorumlu bir Kooperatifler Birliği kurulmuştur.

Tüzel kişiliğin kazanılması ve anasözleşme değişikliği

MADDE 2- Birlik Ticaret Siciline tescil ile tüzel kişilik kazanır. Tescilden önce Birlik namına iş ve işlem yapanlar bunlardan şahsen ve zincirleme olarak sorumludurlar. Anasözleşmede yapılacak değişiklikler kuruluştaki usule tabidir.

Unvan

MADDE 3- Birliğin Unvanı "Sınırlı Sorumlu .....Yapı Kooperatifleri Birliği"dir.

Merkez ve şubeler

MADDE 4-Birliğin merkezi .....ili'dir.

Çalışma bölgesi

MADDE 5- Birliğin Çalışma Bölgesi .....'tir.

Süre

MADDE 6- Birlik süresi .....yıldır.

Amaç ve faaliyet konuları

MADDE 7- Birliğin amacı; ortak kooperatiflerin konut ve işyeri üretimine yönelik çalışmalarına öncülük etmek, ortak çıkarlarını korumak, yerleşim sonrasında ortakların temel gereksinimlerini karşılamak üzere gerekli tesisleri kurmak ve işletmek, yerleşim ve işyeri bölgelerinin ağaçlandırılması çalışmalarında bulunmak, ortak kooperatiflerin hesap ve işlemlerini denetlemek ve kentleşmenin sağlıklı oluşumuna katkıda bulunmaktır.

Bu amaçla Birlik aşağıdaki konularda faaliyet gösterir;

1-Ortak kooperatiflerin gereksinimleri oranında konut ve işyeri alanları (arsa, arazi, tarla v.b.) satın alıp bu alanları parsellere bölerek altyapı, plan proje ve maliyet hesapları hazırlamak, bu amaçla teknik büro ve kadroları kurmak,

2-Ortak kooperatif adına konut ve işyeri elemanları ile inşaat malzemelerini toptan temin etmek, bu alanlarda gerektiğinde yatırıma yönelmek,

3-Ortak kooperatiflerin yararlanacakları tip projeler hazırlamak, bu projelerin denetimini yapmak,

4-Konutların ve işyerlerinin üretiminde kooperatifler adına yüklenici firma ya da firmalara gerektiğinde kefil olmak, gerektiğinde konut ve işyeri üretimini yüklenerek bu amaçla düzenlemeler yapmak, tesis ve makineleri satın almak ya da yaptırmak,

5- Ortak Kooperatiflerin kredi gereksinmelerinin karşılanması amacıyla ilgili finansman kuruluşlarına başvuruda bulunmak, kredilerin amaca uygun kullanılmasını sağlayıcı önlemler almak,

6-Yurt içinde temin edilemeyen araç-gereç ve makinelerin dışalımını yapmak,

7-Toplu kullanım alanlarının düzenlenmesi, okul, kreş, cami, oyun ve eğlence yapıları ile alış-veriş merkezlerinin yapım ve kullanımı konularında belediye ve ilgili kamu kuruluşları ile ortak çalışmalar yapmak,

8-Ortak kooperatiflerin muhasebesini tutmak, çalışma, hesap ve işlemlerini denetlemek, idari konularda kooperatiflere yardımcı olmak,

9-Yapı kooperatifleri Merkez Birliğine ortak olmak,

10-Ortak kooperatiflerin yöneticisi, personel ve ortaklarının eğitimi amacıyla kurs, seminer ve eğitim programları hazırlamak,

11-Ortak kooperatiflerin çalışmalarının düzenli ve uyumlu olmasını sağlayacak düzenlemeler yapmak,

12-1163 Sayılı Kanununun 42/6 maddesi hükmü uyarınca, menkul ve gayrimenkul almak, ortak kooperatiflerine satmak, tahsis etmek, ipotek işlemleri yapmak, irtifak, intifa, şufa, vefa ve iştirak hakları tesis etmek,

13-Ortak kooperatiflerin, ortaklarının yerleşim sonrasında ortaya çıkacak temelli gereksinimlerini karşılamak üzere gerekli tesisleri kurmak ve işletmek,

14-Yerleşim bölgelerinde gerekli ağaçlandırma ve çevre düzenlemesi çalışmalarında bulunmak,

15-Ortak kooperatiflerin inşaatlarının denetim hizmetleri ilgili tekliflerde bulunmak,

16-Gerektiğinde ortaklar ve personel için yardım fonları oluşturmak, konusu ile ilgili eğitim, yayın, araştırma ve benzeri faaliyetlerde bulunmak,

İKİNCİ BÖLÜM

Sermaye ve Paylar

Sermaye

MADDE 8- Birliğin sermayesi, ortak kooperatiflerin taahhüt ettikleri payların toplam tutarlarından ibaret olup, değişkendir. Ancak, sermayenin en az haddi 35.000.-Türk Lirasıdır. Kuruluşta bu sermayenin tamamının taahhüt edilmesi ve 1/4' ünün peşin ödenmesi zorunludur.

Aynı sermaye konulamaz.

Paylar

MADDE 9-Birlik ortaklık payının değeri 100.-TL'dir. Her ortağın en az 50 pay taahhüt etmesi zorunludur.

Ortaklık payları, bu anasözleşmenin 20 nci maddesine göre düzenlenen, ortaklık senedinde gösterilir. Senetle temsil edilmeyen paylar 100.-TL ile itibar olunur.

Payların ödenmesi

MADDE 10- Ortakların taahhüt ettikleri pay bedellerinin en az 1/4' ü peşin, geri kalanı ise yönetim kurulunca belli edilecek eşit aylık taksitler halinde ve en fazla 1 (Bir) yıl içinde ödenir.

Nakdî ödemeler, 19/10/2005 tarihli ve 5411 sayılı Bankacılık Kanununa bağlı bir bankada, kurulmakta olan birlik adına açılacak özel bir hesaba, sadece kooperatifin kullanabileceği şekilde yatırılır.

Hizmet karşılığında alınacak ücret

MADDE 11- Birliğin yaptığı, ya da yaptırdığı veya öncülük ettiği hizmet ve işlerle yatırımlar karşılığında, ya da verilecek belgelerin Birlik Yönetim Kurulunun belirleyeceği, Genel Kurulun onaylayacağı ücreti ve gider karşılığında kendilerine isabet eden payları ortak kooperatifler en geç yine genel kurul ya da yönetim kurulunca belirlenen zamanlarda Birliğe ödemek zorundadır.

-Nitelikleri farklı kooperatiflere götürülecek hizmet işlemleri ve yatırımlar için farklı ücret ve gider karşılığı alınabilir.

-Ortaklıktan ayrılan ya da çıkarılanlardan kendilerine isabet eden masraf ya da zararlar alacaklarına mahsup edilir. Bu yoldan tahsili mümkün olmazsa yasal yollardan gerektiğinde mahkeme ve icra marifetiyle tahsil edilir.

Ek ödeme yüklemi

MADDE 12- Bilanço açıklarını kapatmada kullanılmak üzere ortak kooperatiflerden ek ödeme istenebilir. Ek ödemelere Birlik Genel Kurulunca karar verilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ortaklık İşlemleri

Ortaklık sayısı

MADDE 13- Birlik en az 7 (Yedi) kooperatifin bir araya gelmesiyle kurulur.

Ortaklık Şartları

MADDE 14-Birliğe ortak olmak için aşağıdaki nitelik ve şartların varlığı gerekir.

1. Birliğin çalışma bölgesi içinde bulunmak,
2. Yapı Kooperatifi olmak,
3. Başka bir Yapı Kooperatifleri Birliğine ortak olmamak,
4. Anasözleşmesinde ortak olma konusunda hüküm bulunmak ve genel kurullarında Birliğe katılma kararı almak,
5. Birlik yatırımlarına katılmayı kabul etmek ve anasözleşme hükümlerini, bütün hak ve ödevleriyle kabul ettiğini Birlik yönetim kuruluna yazılı olarak bildirmek,
6. Birlik genel kurulunca belirlenecek miktarı da aylık ödemeyi kabul etmek.

Ortak kooperatiflerden, ferdi mülkiyete geçerek işletme kooperatifine dönüşenler istedikleri takdirde Birlik ortağı olarak kalabilirler.

Ortaklığa kabul

MADDE 15- Gerekli şartları kabul edipte, Birliğe ortak olmak isteyen kooperatifler yazılı olarak yönetim kuruluna başvururlar. Bu başvuruda anasözleşmenin tüm hükümlerinin ve getirilen yükümlülüklerin kabul edildiği açıkça belirtilir. Ortaklığa kabul yönetim kurulunun kararı ile gerçekleşir. Yönetim kurulu, ortaklar ile ortak olmak için başvuranların 14 üncü maddede belirtilen şartları taşıyıp taşımadığını araştırmak zorundadır.

Yönetim kurulu başvuruyu bir ay içinde sonuçlandırır ve başvuru sahibine kararı taahhütlü mektupla veya elden imza karşılığında tebliğ eder. İlgili kooperatif ortaklığa alındığı takdirde, kararın kendisine bildirildiği tarihten itibaren 1 (Bir) ay içinde sermaye taahhüdünün diğer ortaklarca ödenmiş taksiti ile diğer ortakların her birinin o tarihe kadar ödemiş oldukları paralara eşit meblağı bir defada öder. Yedek üye ve benzeri şekilde ortak kaydı yapılamaz. Bu amaçla para tahsil edilemez.

Ortaklıktan çıkma

MADDE 16- Her ortak, genel kurullarında aldıkları karara dayanarak hesap yılı sonundan 1 (Bir) ay önce Birlik yönetim kuruluna yazı ile başvurarak ortaklıktan çıkabilir. Ancak, ortaklıktan çıkma hakkı Birliğe girişten itibaren 3 (Üç) yıldan önce kullanılmaz.

Ortaklıktan çıkarılma

MADDE 17- Bu anasözleşmenin 14 üncü maddesindeki ortaklık şartlarını kaybedenler ile mali yükümlülüklerini 30 (Otuz) gün geciktirmeleri üzerine yönetim kurulunca noter aracılığıyla yapılacak ihtarı takip eden ilk istemde 10 (On) gün, ikinci istemde 1 (Bir) ay içinde yerine getirmeyenler ortaklıktan çıkarılır.

Ortaklıktan çıkarılma Birlik yönetim kurulunun kararı ile olur.

Çıkarılma kararı gerekçeli olarak yönetim kurulu karar defteri ile ortaklar defterine kaydedilir. Kararın onaylı örneği çıkarılan ortak kooperatife tebliğ edilmek üzere, 10 (On) gün içinde notere verilir. Ortak, çıkarılma kararının tebliğ tarihinden itibaren 3 (Üç) ay içinde iptal davası açabilir veya genel kurula itiraz edebilir. Bu itiraz ilk toplanacak genel kurula sunulmak üzere yönetim kurulunca noter aracılığı ile tebliğ ettirilecek bir yazı ile yapılır. Genel kurula itiraz edildiği takdirde yönetim kurulunun çıkarma kararı aleyhine iptal dava açılmaz. İtiraz üzerine genel kurulca verilecek karar iptal davası hakkı saklıdır.

3 (Üç) aylık süre içinde genel kurula veya mahkemeye başvurmak suretiyle itiraz edilmeyen çıkarma kararları kesinleşir.

Ortak Kooperatifler bu maddede gösterilmeyen sebeplerle ortaklıktan çıkarılamaz. 1 inci fıkrada belirtilen koşullar birden fazla ortaklık payına sahip ortağın paylarından herhangi birine ve /veya payların toplamına ait parasal yükümlülüklerini geciktirmesi halinde de geçerlidir.

Haklarındaki çıkarma kararı kesinleşmeyen ortak kooperatiflerin yerine yeni ortak alınamaz. Bu kooperatiflerin ortaklık hak ve yükümlülükleri çıkarma kararı kesinleşinceye kadar devam eder.

Ortaklığı sona erenlerle hesaplaşma

MADDE 18- Ortaklığı sona erenlerin, sermaye ve diğer alacakları ortaklığın sona erdiği yılın bilançosuna göre hesaplanarak, bilançonun genel kurulda görüşüldüğü tarihten itibaren 1 (Bir) ay içinde geri verilir.

Ayrılan ortak kooperatifler, Birliğin yedek akçeleri üzerinde bir hak iddia edemezler. Ortaklığı sona eren kooperatiflerin alacak ve hakları bunları isteyebileceği günden itibaren 5 (Beş) yıl geçmekle zamanaşımına uğrar.

Ortaklığa tekrar girme

MADDE 19- Birlikten kendi istekleri ile ayrılanlar ile Birlikten çıkarılanlar Birlik genel kurulunca belirlenecek katılma payını ödemeleri ve ortaklık için öngörülen diğer yükümlülükleri yerine getirmeleri kaydıyla ortaklığa alınabilirler.

Ortaklık senedi

MADDE 20- Her ortağın üyelik haklarının ada yazılı ortaklık senedi ile temsil olunması şarttır. Bu senede Birliğin unvanı, ortak kooperatifin unvanı ve sicil numarası, adresi, Birliğe girdiği ve çıktığı tarihler yazılır. Senet, kooperatifi temsile yetkili olan kimseler ile Birliği temsile yetkili kişiler tarafından imzalanır.

Arsa tahsis koşulları

MADDE 21- 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 42 nci maddesinin 6 ve 7 nci bendi hükümlerine uyularak, Birlikten arsa tahsisi alan kooperatiflerin aşağıdaki hususlara göre işlem yapmaları gereklidir.

1. Kooperatiflerin uygulayacağı plan, projeler Birlikçe hazırlanır veya hazırlatılır. Birlikten izin alınmadan bu projelerde değişiklik yapılamaz.

2. Birliğin, inşaat yapım yöntemi ve firma seçimi esasları ile ilgili yönetmeliklerine ve kararlarına uyulur.

3. Birlikçe ortak kooperatiflere tahsis ve devredilecek arsaların bedelleri ile bu arsaların altyapı bedelleri Birlik tarafından saptanacak koşullara göre ödenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Birliğin Organları ve Yönetim

Birliğin organları

MADDE 22 -Birliğin organları şunlardır:

1. Genel Kurul,
2. Yönetim Kurulu,
3. Denetim Kurulu.

Genel kurul

Genel kurul ve oy hakkı

MADDE 23- Birliğin en yetkili organı, ortak kooperatiflerin temsilcilerinden oluşan genel kuruldur.

Her temsilcinin genel kurulda bir oy hakkı vardır.

Temsile yetkili kimseler vekâleten oy kullanamazlar.

Temsilcilerin seçimi ve sayısı

MADDE 24- Temsilciler kooperatiflerin genel kurullarınca kendi ortakları arasından seçilir.

Ortak sayısı 7–50 olan kooperatifler için 1(Bir), ortak sayısı 51–100 olan 2 (İki), ortak sayısı 101–250 olan 3 (Üç), ortak sayısı 251–500 olan 4 (Dört), ortak sayısı 500 den yukarısı için 5 (Bes) temsilci yedekleri ile birlikte en az 1(Bir) en çok 4 (Dört) yıl için seçilirler. Temsilci sayısının hesaplanmasında kooperatifin kendi genel kurulunu yaptığı gündeki ortak sayısı göz önüne alınır.

Birlik temsilciliğine seçileceklerin, Birlik yönetim kurulu üyelerinde aranacak nitelikleri taşımaları zorunludur. Yönetim kurulu ve denetim kurulu üyelerinin temsilci seçilmesi mümkündür. Her temsilcinin genel kurulda 1(Bir) oy hakkı vardır. Asıl temsilcinin temsilcilikten ayrılması veya özü halinde oy sırasına göre yedek temsilci kooperatifin yönetim kurulu kararıyla Birlik genel kuruluna katılır.

Kooperatif ortaklığı kesin olarak sona eren temsilcinin temsilciliği kendiliğinden düşer.

Genel kurulun görev ve yetkileri

MADDE 25- En yetkili organ olan Genel Kurulun görev ve yetkileri şunlardır:

- 1- Bilanço, bilanço hesaplarının dökümü, gelir-gider farkı hesapları ile yönetim kurulu ve denetçiler tarafından verilen raporları inceleyerek kabul veya reddetmek,
- 2- Yönetim kurulu üyeleri ile denetim kurulu üyelerini seçmek, ibra etmek veya sorumluluklarına karar vermek, gerektiğinde bunları azletmek, dış denetime tabi olması halinde dış denetçi seçmek,
- 3- Yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile kooperatifin dış denetime tabi olması halinde dış denetçiye verilecek aylık ücret, huzur hakkı ve yolluk miktarı ile bütçeyi görüşerek karara bağlamak,
- 4- Yönetim kurulu tarafından verilen ortaklıktan çıkarma kararlarına yapılan itirazları inceleyip karara bağlamak,
- 5- Kanun, anasözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptal edilip edilmeyeceği konusunda karar vermek,

6- Anasözleşmede yapılması öngörülen değişiklikler hakkında karar vermek,

7- Kooperatifler Merkez Birliğine girme kararı vermek,

8- Bilanço açıklarını ve ek ödemelerin miktar ve ödeme tarihlerini tespit etmek ve ortak kooperatiflerden alınmasına karar vermek, ödeme şartları ile gecikme halinde uygulanacak kanunların getirdiği yasal tavanı aşmayacak şekilde gecikme cezasını tespit etmek

9- Birliğin dağılması hakkında karar vermek, tasfiye kurulunu seçmek,

10- Kanun ve anasözleşme ile genel kurula tanınmış olan diğer konular hakkında karar vermek.

11- Hesap tetkik komisyonu seçmek ve bu komisyonun çalışmasıyla ilgili usul ve esasları tespit etmek,

Genel kurul, yukarıdaki görev ve yetkilerini devir ve terk edemeyeceği gibi, kooperatifin amaçları ile ilgili her türlü işler hakkında da karar verebilir.

Toplantı şekilleri, zamanı ve yeri

MADDE 26- Genel kurul, olağan ve olağanüstü olmak üzere iki şekilde toplanır. Olağan genel kurul toplantısının her yılın ilk 6 (Altı) ayı içerisinde yapılması zorunludur.

Olağanüstü genel kurul, Birlik işlerinin ve anasözleşme hükümlerinin gerektirdiği zaman ve surette toplanır.

Genel kurul, Birlik merkezinin bulunduğu yerde toplanır.

Çağrıya yetkili organlar

MADDE 27- Genel kurul, yönetim kurulunca toplantıya çağrılır. Görev süresi dolmuş olsa dahi yönetim kurulu genel kurulu toplantıya çağırabilir.

Gerekli hallerde; denetim kurulu, kooperatifin ortağı bulunduğu üst birlik ve görevleri ile ilgili konular için tasfiye memurları genel kurulu toplantıya çağırma yetkisine sahiptirler.

Genel kurul yukarıdaki şekilde toplanmadığı takdirde, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca toplantıya çağırılabilir.

Ayrıca, 4 (Dört) ortaktan az olmamak kaydıyla toplam ortak sayısının 1/10' unun isteği halinde genel kurul 10 (On) gün içinde yönetim kurulu tarafından toplantıya çağrılır.

Bu başvurunun, müştereken ve noter tebligatı ile yapılması gerekir.

Yönetim kurulunca bu isteğin zamanında yerine getirilememesi ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığınca yapılan başvurulardan da bir sonuç alınamaması durumunda, istek sahipleri mahkemeye başvurarak genel kurulu bizzat toplantıya çağırma izni alabilirler.

Yönetim kurulunun devamlı olarak toplanamaması, toplantı nisabının oluşmasına imkân bulunmaması veya mevcut olmaması durumlarında, mahkemenin izniyle, tek bir ortak genel kurulu toplantıya çağırabilir. Mahkeme kararı kesindir.

Çağrının şekli

MADDE 28- Olağan ve olağanüstü toplantılara çağrı, taahhütlü mektupla ayrıca gerektiğinde gazetede ilan yoluyla yapılır. Çağrı sadece yazılı olarak İmza karşılığında yapılması da mümkündür.

Çağrının toplantı gününden en az 30 (Otuz) gün önce ve en çok 2 (İki) ay içinde yapılması, toplantının gün ve saatiyle yerinin ve gündem maddelerinin belirtilmesi zorunludur.

Çağrıda birinci toplantıda çoğunluk sağlanmadığı takdirde, yapılacak olan sonraki toplantıların tarihi, saati ve yeri açıklanarak yeni bildirimde gerek kalmaksızın bir defada ortaklara duyuru yapılabilir.

Toplantılar arasında en az 7 (Yedi) ve en fazla 30 (Otuz) gün süre bulunması gerekir. Sürelerin hesabında duyuru ve toplantı günleri hesaba katılmaz.

Anasözleşmenin değiştirilmesi söz konusu ise yapılacak duyurumda değiştirilecek maddelerin numaralarının ve konularının yazılması ile yetinilir.

Bakanlığa müracaat ve sunulacak belgeler

MADDE 29- Genel kurul tarihi ile yeri ve gündemi, toplantıdan en az 15 (Onbeş) gün önce kooperatif merkezinin bulunduğu yerdeki Valiliğe (Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü) yazılı olarak bildirilir.

Bu bildirim Bakanlıkça belirlenen sayıdaki temsilcinin ücretinin ilgili Maliye veznesine yatırıldığını gösteren belge eklenerek toplantıda temsilci bulundurulması talep edilir.

Genel kurul toplantı müracaatı ile sunulacak belgelere ilişkin diğer hususlar, Bakanlıkça belirlenen esaslar dahilinde yapılır.

Gündem

MADDE 30- Olağan genel kurul gündemine aşağıdaki hususlar yazılır.

- 1) Açılış ve Divan heyetinin teşkili,
- 2) Yönetim ve denetim kurulu tarafından verilen raporlarının okunması, görüşülmesi,
- 3) Bilanço, envanter ve gelir- gider farkı hesaplarının incelenmesi, onanması veya reddi,
- 4) Yönetim kurulu ile denetim kurulu üyelerinin ibrası, ibra edilmemesi halinde aynı genel kurulda ibra edilmeyen organ seçimlerinin yapılması,
- 5) Süresi biten yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile kooperatifin dış denetime tabi olması halinde dış denetçinin yerine yenilerinin seçilmesi ve bunların görev sürelerinin tespiti,
- 6) Yönetim ve denetim kurulu üyeleri ile kooperatifin dış denetime tabi olması halinde dış denetçinin aylık ücret, huzur hakkı, rısturn ve yolluk ödemelerinin belirlenmesi,
- 7) Aidatlar, aidatların ödeme tarihleri ve kanunların getirdiği yasal tavanı aşmayacak şekilde gecikme cezasının belirlenmesi,
- 8) Gelecek yılın bütçe ve çalışma programının görüşülmesi ve karara bağlanması,

Yukarıdaki maddelere ek olarak görüşülmesi gerekli görülen diğer konular açıkça yazılır. Görüşülecek konu tespit edilmeyerek, "Gerekli görülecek diğer hususlar" şeklinde genel bir gündem maddesi belirlenemez.

Kanun ve anasözleşme gereği genel kurulun yetkisinde olan ve olağanüstü genel kurul toplantı gündemini oluşturan her türlü konu, olağan genel kurul toplantı gündemine yazılabilir.

Olağanüstü genel kurul gündemi, çağrının amacına göre tayin ve tespit olunur.

Dörtten az olmamak üzere ortakların en az 1/10' u tarafından genel kurul toplantı tarihinden en az yirmi gün önce müştereken ve noter tebligatı ile bildirilecek hususların gündeme konulması zorunludur. Bu şekilde bildirilecek hususların gündemde yer almaması durumunda, noter tebligatında imzası bulunanlardan birinin divan heyetine müracaatı üzerine divan heyeti, tebliğdeki ortak sayısı ve tebliğ süresinin uygun olması halinde konuyu gündeme alır.

Gündemde olmayan hususlar görüşülemez. Ancak, Birliğe kayıtlı kooperatiflerin en az 1/10' unun gündem maddelerinin görüşülmesine geçilmeden önce yazılı teklifte bulunmaları halinde, hesap tetkik komisyonunun seçilmesi, bilanço incelemesinin ve ibranın geriye bırakılması, çıkan veya çıkarılan ortaklar hakkında karar alınması, Genel Kurulun yeni bir toplantıya çağırılması ve Kanun, anasözleşme ve iyi niyet esasları ile genel kurul kararlarına aykırı olduğu ileri sürülen yönetim kurulu kararlarının iptali, yönetim kurulu

üyeleri ile denetçilerin azli ve yerlerine yenilerinin seçilmesi ile ilgili hususlar, genel kurula katılanların yarısından bir fazlasının kabulü ile gündeme alınır.

Yapılan denetim sonucunda veya herhangi bir sebeple Bakanlıkça, kooperatif genel kurulunda görüşülmesi istenen konuların bildirildiği şekilde gündeme konulması zorunludur.

Gündem, genel kurulu toplantıya çağırın tarafından belirlenir.

Ortaklar cetveli

MADDE 31- Yönetim kurulu her genel kurul toplantısından önce ortak kooperatif temsilcilerinin, temsil ettikleri kooperatif ile adı, soyadı ile tüzel kişilerin sicil numaraları ve imzalanacak yerleri gösterir bir cetvel hazırlamakla yükümlüdür.

Söz konusu ortaklar cetveli, yönetim kurulu tarafından KOOPBİS'ten alınır. Bu cetvel toplantıya katılanlarla divan heyeti başkanı ve Bakanlık temsilcisi tarafından isim açılarak ayrıca imzalanır. Kooperatif ortakları, genel kurula katılma hakkını haiz ortaklar listesine 24/03/2016 tarihli ve 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırı olmayacak şekilde KOOPBİS üzerinden erişir.

Kooperatif ortaklarına, KOOPBİS üzerinden, genel kurula katılma hakkını haiz ortakları gösterir listeye erişim yetkisi verilir. Mezkûr listenin kooperatif kayıtlarına uygun ve doğru olarak hazırlanmasından yönetim kurulu sorumludur.

Görüşme karar ve nisabi

MADDE 32- Genel kurul toplantılarında ortak kooperatif temsilcilerinin en az 1/4' ünün hazır bulunması şarttır. Kararlar hazır bulunan temsilcilerin çokluğu ile verilir.

Yönetim ve denetim kurulu seçimlerinde ise ortakların 1/4' ünün hazır bulunması şartıyla yarısından fazlasının oyunu almış olmak koşulu aranmaksızın en çok oyu alan adaylar seçimi kazanır.

Birliğin dağılması veya diğer Birlikle birleşmesi ve anasözleşmenin değiştirilmesi hakkındaki kararlar da fiilen kullanılan oyların 2/3' ünün çoğunluğu, ortakların şahsi sorumluluklarının ağırlaştırılması veya ek ödeme yükümleri ihdası hakkında alınacak kararlar için bütün ortak kooperatiflerin 3/4' ünün temsilcilerinin rızası gereklidir.

Toplantının açılması ve başkanlık divanı

MADDE 33- Genel kurul toplantısı, Bakanlık temsilcisi bulundurması hususunda usulüne uygun başvurunun ve 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun değişik 87 nci maddesine göre işlem yapıldığının tespiti ile toplantı nisabının sağlanması üzerine ve çağırıcı yapan organca yetkili kılınan kişiler tarafından açılır. Müteakiben, bir divan başkanı ile kararlaştırılacak sayıda sekreter üye ve gerektiğinde oy toplayıcı üye seçilir.

Divan başkanı ve üyelerinin, Birliğe ortak kooperatiflerin veya üst kuruluşun temsilcileri arasından seçilmesi şarttır.

Oy kullanmanın şekli

MADDE 34- Oylamalar el kaldırılmak suretiyle yapılır. Ancak, genel kurula katılanların yarısından fazlasının kararı halinde gizli oya başvurulur. Kooperatifin ortak sayısının 500 (Beşyüz)'den fazla olması halinde, yönetim ve denetim kurulu belirleme seçimleri gizli oy açık tasnif esasına göre yapılır.

Gizli oylamada, kooperatif unvanı kaşeli boş oy pusulaları kullanılır.

Bilançonun onayı ile ibra ve ibranin etkisi

MADDE 35- Bilançonun onaylanmasına ilişkin genel kurul kararı, kararda aksine açıklık bulunmadığı takdirde, yönetim kurulu üyelerinin ve denetçilerin ibrası sonucunu doğurur. Bununla birlikte, bilançoda bazı hususlar hiç veya gereği gibi belirtilmemişse veya bilanço birliğin gerçek durumunun

görülmesine engel olacak bazı hususları içeriyorsa ve bu hususta bilinçli hareket edilmişse onama ibra etkisini doğurmaz.

Denetçi raporu ve varsa dış denetçi raporu genel kurula sunulmayan kooperatiflerde; finansal tablolar, yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu ve ibra hakkında alınan kararlar geçersizdir.

Oylama neticesinde ibra edilmeyen organlar için gündemde seçime ilişkin madde olmasa dahi seçim yapılır. İbra edilmeyen yönetim ve denetim kurulu üyeleri, bu organlara aynı genel kurulda tekrar seçilemezler.

İbra ile ilgili olarak verilmiş olumlu ya da olumsuz kararlar genel kurul kararıyla kaldırılamaz. Bu konuda 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'nun 53 üncü maddesi hükmü saklıdır.

Genel kurulun, sorumluluktan ibraya ilişkin kararı, ibranın kapsadığı açıklanan maddi olaylara ilişkin olarak, birliğin ibraya olumlu oy veren ortaklarının dava hakkını kaldırır. Diğer ortakların dava hakları da ibra tarihinden itibaren 6 (Altı) ay geçmesiyle düşer.

Birliğin uğradığı zararın tazmini

MADDE 36- Birliğin uğradığı zararın tazminini, birlik ve her bir ortak isteyebilir. Ortaklar tazminatın ancak birliğe ödenmesini isteyebilirler.

Genel kurulda birliğin uğradığı zararın tazmini için, yönetim kurulu aleyhine tazminat davası açılması yönünde karar alınmışsa, bu dava birlik denetçileri tarafından da genel kurul karar tarihinden itibaren 1 (Bir) ay içinde açılır. Bu müddetin geçirilmesi ile dava hakkı düşmez. Davanın reddi halinde, yönetim kurulu üyeleri tazminat talebinde bulunamazlar.

Kararların etkisi

MADDE 37- Kanun ve anasözleşmeye uygun surette toplanmış genel kurulda alınan kararlar, toplantıda bulunmayanlar veya aleyhte oy kullananlar hakkında da geçerli ve bağlayıcıdır.

Kararların iptali

MADDE 38- Aşağıda yazılı kimseler kanuna, anasözleşme hükümlerine ve iyi niyet esaslarına aykırı olduğu iddiasıyla genel kurul kararları aleyhine, toplantıyı izleyen günden başlamak üzere 1 (Bir) ay içinde, birlik merkezinin bulunduğu yerdeki mahkemeye başvurabilirler.

1) Toplantıda temsilcileri hazır bulunup da kararlara muhalif kalarak keyfiyeti bu durumu tutanağa geçirten veya oyunu kullanmasına haksız olarak müsaade edilmeyen yahut toplantıya çağrının usulü dairesinde yapılmadığını veyahut gündemin gereği gibi ilan veya tebliğ edilmediğini yahut da genel kurul toplantısına katılmaya yetkili olmayan kimselerin karara katılmış bulduklarını iddia eden ortak kooperatifler,

2) Yönetim Kurulu,

3) Kararların yerine getirilmesi yönetim kurulu üyeleri ile denetçilerin şahsi sorumluluklarını gerektirdiği takdirde bunların her biri.

Bozma davasının açıldığı ve duruşmanın yapılacağı gün, yönetim kurulu tarafından usulen ilan olunur.

Bir kararın bozulması, bütün ortaklar için hüküm ifade eder. Bozma kararının kesinleşmesi halinde, bu husustaki mahkeme kararı tescil ve ilan ettirilir.

Genel kurul tutanağı

MADDE 39- Genel kurul toplantılarının geçerli olması için, ortaklar tarafından yapılan beyanlar ile muhalif kalanların muhalefet sebeplerini, genel kurulda sorulan soruları, verilen cevapları, yapılan seçimler ile alınan kararları, içeren bir tutanak düzenlenir. Bu tutanakta, katılanların sayısı ile her karar için kullanılan olumlu ve olumsuz oyların sayıları ayrıca gösterilir.

Genel kurul tutanağı, divan heyeti ile Bakanlık Temsilcisi tarafından genel kurulda imzalanır.

Genel kurul kararlarının tescil ve ilanı

MADDE 40- Toplantıya çağırının usulüne uygun yapıldığını gösteren belgeler ile ortaklar cetveli ve ıslak imzalı genel kurul tutanağı toplantı tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde Ticaret Sicil Müdürlüğüne verilmekle birlikte gerekli tescil ve ilan işlemi yönetim kurulu tarafından yaptırılır.

Bakanlığa sunulacak belgeler

MADDE 41- Toplantı gününden itibaren en geç 15 (Onbeş) gün içinde, yönetim ve denetim kurulları raporları ile bilânço, gelir-gider cetvelleri, genel kurul toplantı tutanağı ile ortaklar cetvelinin ve istenebilecek diğer belgelerin onaylı birer örneği, Birliğin Ticaret Siciline tescil edildiği yerdeki Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğüne verilir.

Yönetim Kurulu

Seçimi ve süresi

MADDE 42- Yönetim kurulu, genel kurulca en az 1(Bir), en çok 4 (Dört) yıl için seçilir ve en az 3 (Üç) üyeden oluşur. Genel kurulca böyle bir süre tespiti yapılmaması halinde 1 (Bir) yıl için seçilmiş sayılır.

Yönetim kuruluna seçilen üye sayısı kadar da yedek üye seçilir.

Yönetim kurulunun asıl ve yedek üyeleri, genel kurulda en çok oy alanlar arasından sıra ile belirlenir. Oylarda eşitlik halinde kur 'aya başvurulur.

Süresi sona eren üyeler yeniden seçilebilir. Genel kurul lüzum görürse yönetim kurulu üyelerini her zaman değiştirebilir.

Kooperatifçilik Eğitimi Yönetmeliği kapsamında eğitim şartına tabi ise kooperatif yönetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır.

Seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler

MADDE 43- Yönetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır.

- 1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olmak.
- 2) Birliğin ortak kooperatiflerin birinde Birlik temsilcisi olmak,
- 3) Amacı ve esas faaliyet konusu aynı olan başka bir yapı kooperatifi birliğinde yönetim kurulu üyesi olmamak,
- 4) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre mahkum olmamak.
- 5) Aynı zamanda Birlik denetçisi olmamak,
- 6) Birlik denetçileri ile üçüncü derece dâhil (kendisinin ve eşinin anne, baba, çocuk, büyükanne, büyükbaba, torun, amca, hala, dayı, teyze, kardeş, kardeş çocuğu) akraba olmamak veya aralarında iş ortaklığı bulunmamak,
- 7) Aynı zamanda yönetim kurulu üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlığı bulunmamak,
- 8) Birliğin faaliyeti ile ilgili konular üzerinde ticaret yapmamak,

Seçilme şartları denetim kurulu tarafından araştırılır. Bu şartları taşımadıkları halde seçilenler ile sonradan kaybedenlerin görevlerine yönetim kurulunca son verilir.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber Yönetim Kurulunca bu durumdaki üyelerin Genel Kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

Yönetim kurulu üyeleri, birliğin, birliğe ortak kooperatiflerin ve birliğin bağlı olduğu üst kuruluşların hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

Beşinci fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen yönetim kurulu üyesi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibariyle diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların yönetim kurulu üyeliğine seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra beşinci fıkradaki diğer görevleri edinen yönetim kurulu üyelerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Yönetim kurulu üyeliğine seçilme işlemleri bu şekilde hükümsüz olanların yerlerine yedekleri çağrılır.

Yönetim kurulu üyelerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları, birliğin, birliğe ortak kooperatiflerin ve birliğin bağlı olduğu üst kuruluşlar ile bunların % 50 den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamazlar.

Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır. Seçilen yönetim kurulu üyeleri, denetim kurulunun araştırma yükümlülüğü gereği anasözleşmede belirtilen hususlar ile ilgili şartları taşıdıklarına dair belgeleri denetim kuruluna sunarlar.

Görev ve yetkileri

MADDE 44- Yönetim Kurulu, kanun ve anasözleşme hükümleri içinde birliğin faaliyetini yöneten ve onu temsil eden icra organıdır.

Yönetim Kurulunun başlıca görev ve yetkileri şunlardır:

- 1) Yıllık bilânço ile gelir-gider hesabının ve tahmini hazırlanmasını sağlamak,
- 2) Ortak kooperatifler ile ortak olmak için başvuruların anasözleşmede belirtilen şartları taşıyıp taşımadıklarını araştırmak,
- 3) Birliğin amaçlarının gerçekleşmesinde kullanılmak üzere genel kurul kararına dayalı olmak şartıyla, ilgili kuruluşlardan kredi almak, Kredi alma işlerinde Birliğe kredi açacak kuruluşlara olan taahhüt ve yükümlülüklerden ortakları haberdar etmek,
- 4) Bakanlıkça istenecek her türlü evrak ve vesai ki ibraz etmek, bilgi vermek ve denetim için gönderilen yetkili" elemanlara gerekli kolaylığı göstermek,
- 5) Birliği resmi dairelerde, mahkemelerde ve üçüncü şahıslara karşı temsil etmek,
- 6) Dava açmak, sulh olmak veya davadan vazgeçmek,
- 7) 1163 Sayılı Kanununun 42/6 ncı maddesi hükmü gereği genel kurulda karar almak şartı ile Birliğin taşınır ve taşınmaz mallarını satmak, rehine koymak veya mülkiyetlerini aktarmak,
- 8) Doğacak sorumluluk yönetim kuruluna ait olmak üzere, bir veya birkaç kişiyi Birliği ilzam edecek tasarrufla bulunmaya veya muayyen işlerde Birliği temsil etmeye yetkili kılmak ve Birlik personelini atamak,
- 9) Defter, hesap vekayıtların mevzuat dairesinde doğru olarak tutulmasını sağlamak,
- 10) Birliğin amaçlarına ve ortakların menfaatlerine uygun olarak, Birlik işlerini yürütmek ve gerekli kararları almak,
- 11) Yönetim kurulu seçilme şartlarını taşıdıklarına dair belgeleri, denetçilere vermek.

12) Genel kurul toplantısı akabinde, genel kurulda alınan kararlar hakkında ortakları bilgilendirmek ve talep eden ortaklara genel kurul toplantı tutanağının bir örneğini vermek,

13) Yılda en az iki kez Genel kurulda alınan kararların uygulamaya geçirilmesi ile ilgili olarak e-postası bulunan ortaklara e posta yolu ile diğerlerine mektup ile bilgilendirme yapmak,

14) Kanun ve anasözleşme ile yönetim kuruluna verilen diğer görevleri yerine getirmek.

Görev bölümü ve toplantılar

MADDE 45- Yönetim kurulu üyeleri; seçimi takiben yapacakları ilk toplantıda aralarından 1 (Bir) başkan, bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere en az 1 (Bir) başkan vekili, gereğine göre de bir katip ve muhasip üye seçerek görev bölümü yaparlar. Lüzumu halinde görev dağılımını yenilenebilir.

Yönetim kurulu, başkanın bulunmadığı zamanlarda başkan vekilinin çağrısı ile toplanır. Toplantı en az ayda 1 (Bir) defa ve en az üye tam sayısının çoğunluğunun katılması ile yapılır. Kararlar toplantıda bulunanların çoğunluğu ile verilir. Oyların eşitliği halinde keyfiyet gelecek toplantıya bırakılır. Onda da eşitlik halinde söz konusu teklif reddedilmiş sayılır.

Denetim Kurulu üyeleri Yönetim Kurulu toplantılarına katılır. Her toplantıda bir sonraki ay yapılacak toplantının yeri ve zamanı kararlaştırılır.

Denetim Kurulu üyelerine toplantıya çağrının ispat edilebilecek bir yöntemle yapılması zorunludur.

Toplantıda bulunmayan üyeleri temsilen oy kullanılamaz ve toplantılara vekil aracılığı ile de katılamaz. Yönetim kurulu üyesi, kendisinin birlik dışı kişisel menfaatiyle veya alt ve üst soyundan birinin ya da eşinin yahut üçüncü derece dâhil üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından birinin, kişisel ve birlik dışı menfaatiyle birliğin menfaatinin çatıştığı konulara ilişkin müzakerelere katılamaz.

Özürsüz olarak üst üste 3 (Üç) toplantıda katılmayan üye çekilmiş sayılır.

Toplantılar birlik merkezinde yapılır. Ancak üyelerin çoğunluğunun kabulü ile başka herhangi bir yerde de yapılabilir.

Alınan kararlar tarih ve numara sırasıyla yönetim kurulu karar defterine işlenir. Tüm üyelerin isimleri kararın baş tarafına yazılır ve alt tarafı toplantıya katılanlarca isim yazılarak imzalanır.

Verilen karara karşı olanlarla çekimser kalan üyeler, karşı olma veya çekimser kalma sebeplerini kararın altına yazarak imzalarlar.

Birliğin temsil ve ilzamu

MADDE 46- Birlik adına düzenlenecek evrakın geçerli olması veya Birliğin ilzamu için, Birlik unvanı altında temsile yetkili olanlardan ikisinin imzası gereklidir.

Yönetim kurulu, birliği temsile yetkili kılınan kimselerin isimlerini ve imzalarını ticaret sicil müdürlüğüne bildirir ve bu yetkiye dayanak olan kararları Ticaret Sicili Müdürlüğünde yetkilendirilmiş personele tasdik ettirir.

Gerektiğinde, yukarıdaki fıkra hükümlerine göre hareket edilerek imza yetkisine sahip kimseler değiştirilebilir.

Üyeliğin boşalması

MADDE 47- Yönetim kurulu üyeleri, istifa etmek suretiyle her zaman çekilebilirler.

Herhangi bir sebeple yönetim kurulu üyeliğinin boşalması halinde, yönetim kurulunca aldıkları oy sırasına göre yedek üyeler çağrılır. Eşit oy alanlar arasında kura çekilir.

Yönetim kurulu toplantı nisabını kaybederse boşalan yönetim kurulu üyeliklerine denetim kurulu tarafından geciktirilmeksizin yeteri kadar yedek üye çağrılır.

Yedek üyelerle de yönetim kurulunun tamamlanamaması halinde, eğer yönetim kurulu toplantı nisabını kaybetmemişse, kanuni şartlara haiz birini geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Onaylanması halinde selefinin süresini tamamlar. Yönetim kurulu toplantı nisabının altına düşmüşse, denetim kurulu tarafından seçimler yapılmak üzere derhal genel kurul toplantıya çağrılır.

Sorumluluk ve yasak muameleler

MADDE 48- Yönetim kurulu, Birlik işlerinin yönetimi için gereken titizliği gösterir ve Birliğin başarısı ve gelişmesi yolunda bütün gayretini sarf eder.

Temsilciler, yönetim kurulundaki faaliyetleri sırasında öğrendikleri ticaret veya işletme sırlarını saklamakla yükümlüdürler.

Yönetim kurulu gerekli defter ve belgeler ile genel kurul evrakının muntazam hazırlanıp, tutulup saklanmasından ve gelir-gider hesabı ile yıllık bilançonun kanuni hükümlere uygun olarak hazırlanıp incelenmek üzere denetçilere verilmesinden sorumludur.

Yönetim kurulu üyeleri ve Birlik memurları ortaklık işlemleri dışında kendisi veya başkası namına, bizzat veya dolaylı olarak Birlikte Birlik konusuna giren bir ticari muamele yapamaz.

Yönetim kurulu üyelerinin birlik ortağı olmayan alt ve üst soyu, eşi yahut üçüncü derece dahil, üçüncü dereceye kadar kan ve kayın hısımlarından herhangi biri Birliğe aynı ne nakdi borçlanamaz. Bu kişiler için Birlik kefalet, garanti ve teminat veremez, sorumluluk yüklenemez, bunların borçlarını devralamaz. Aksi hâlde, Birlik alacaklıları bu kişileri, birliğin yükümlendirildiği tutarda birliğin borçları için doğrudan takip edebilir.

Yönetim kurulu üyeleri kanundan veya anasözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi devrettiğinde, devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâlinde, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumludurlar.

Yönetim kurulunca birliği tanıtmaya ve ortak kaydetmek amacıyla yapılacak ilan, reklam ve açıklamalar, eksik ve gerçeğe aykırı olamayacağı gibi, yanıltıcı bilgi ve unsurlar taşıyamaz.

Yönetim kurulu üyeleri ve temsile yetkili şahıslar, genel kurulun devredemeyeceği yetkileri kullanamaz.

Yönetim kurulu üyeleri kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan müteselsilin sorumlu olup, Birliğe tazmin etmekle yükümlüdürler.

Kusurlu olmadığını ispat eden üyeler ile karara muhalif kalıp durumu hemen denetim kuruluna yazılı olarak bildiren veya özrü nedeniyle toplantıda hazır bulunmayan üyeler sorumluluktan kurtulurlar.

Görevi sona eren üyenin iş gördüğü zamana ait sorumluluğu ayrılış tarihinden itibaren 5 (Beş) yıl devam eder.

Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu, bilanço, gelir-gider farkı hesapları ve denetçilerin Kanununun 66 ncı ve 69 uncu maddede hükümlerine uygun olarak tanzim edecekleri raporlar, genel kurulun yıllık toplantısından en az 15 gün öncesinden itibaren bir yıl süre ile kooperatif merkezinde, varsa şubelerinde ve elektronik ortamda KOOPBİS'te ortakların tetkikine amade tutar.

Kooperatifin ticaret sicili kayıtları, finansal tabloları, gayrimenkul durumu ve gayrimenkul üzerindeki aynı hakları, yönetim kurulu ve denetçi raporları, genel kurul toplantı evrakları, ortakların kimlik, iletişim, pay ve ödemelerine ilişkin bilgileri KOOPBİS'e işlenmesinden yönetim kurulu sorumludur.

Yönetim kurulu üyelerinin ücretleri

MADDE 49- Yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile murahhas üyelere bu sıfatla yapacakları hizmet için aylık ücret veya katılacakları her toplantı için bir huzur hakkı ve yapacakları görev seyahatleri için yolluk ödenir. Ödemenin miktar ve şekli genel kurulca kararlaştırılır.

Yönetim kurulu üyelerine, genel kurulca kararlaştırılan yukarıdaki nev'i ve miktarların dışında hiçbir ödeme yapılamaz.

Murahhas üye

MADDE 50- Yönetim kurulu kararı ile üyelere bir veya birkaçı birliği temsil yetkisine haiz murahhas üye seçilebilir.

Murahhas üye seçimi oybirliği ile kararlaştırılır. Murahhas üyenin yapmış olduğu işlemlerden doğan Birliğe karşı sorumluluk müteselsilen yönetim kuruluna atılır.

Murahhas üyelerin seçilmesi ve değiştirilmesi ticaret siciline tescil ettirilir.

Müdür ve diğer personel

MADDE 51- Yönetim kurulu, Birliğin mali ve idari işlerini yürütmek üzere 1 (Bir) müdür ile Birlik işlerinin gerekli kıldığı diğer personeli istihdam edebilir.

Bunlar kendi kusurlarından ileri gelen zararlardan sorumludur.

İstihdam edilecek personelin nitelik ve görevleri yönetim kurulu kararı ile belirlenir.

Bütçede belirtme şartı ile bu personele yönetim kurulunca tespit edilecek ücret verilir.

Denetim Kurulu

Seçimi ve süresi

MADDE 52- Genel Kurulca en fazla 4 (Dört) yıl için temsilciler arasından veya dışarıdan en az 2 (iki) veya daha fazla denetim kurulu üyesi ile bir o kadar da yedeği seçilir. Genel Kurulca süre tespiti yapılmaması halinde 1 (Bir) yıl için seçilmiş sayılır. Süreleri biten üyeler tekrar seçilebilir.

Denetim kurulunun asıl ve yedek üyeleri, genel kurulda en çok oy alanlar arasından sıra ile belirlenir. Oylarda eşitlik halinde kuraya başvurulur.

Genel Kurul lüzum görürse denetim kurulu üyelerini her zaman değiştirebilir.

Kooperatifçilik Eğitimi Yönetmeliği kapsamında eğitim şartına tabi ise kooperatif denetim kurulu üyeleri ve yedeklerinin seçilmelerini takiben en geç dokuz ay içinde kooperatifçilik eğitim programını tamamlamaları şarttır.

Seçilme şartları ve bağdaşmayan görevler

MADDE 53- Denetim kurulu üyelerinde aşağıdaki şartlar aranır:

- 1) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak ve medeni hakları kullanma ehliyetine sahip bulunmak,
- 2) Devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, milli savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından ya da 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu hükümlerine göre mahkum olmamak.
- 3) Aynı zamanda Birlikte yönetim kurulu üyesi, bu üyelere birinin eşi, Birlik personeli veya yönetim kurulu üyeleriyle üçüncü derece dahil kan ve sıhrî hısımlık (kendisinin ve eşinin, anne, baba, çocuk, büyükanne, büyükbaba, torun, amca, hala, dayı, teyze, kardeş, kardeş çocuğu) olmamak, yönetim kurulu üyeleriyle aralarında iş ortaklığı bulunmamak,
- 4) Aynı zamanda denetim kurulu üyelerinden birinin eşi olmamak ve birbirleri ile ikinci derece dahil kan ve kayın hısımlığı bulunmamak,
- 5) En az lise düzeyinde diploma sahibi olmak.

Haklarında yukarıdaki suçlarla ilgili olarak kamu davası açılmış olanların görevleri ilk genel kurul toplantısına kadar devam etmekle beraber, yönetim kurulunca bu durumdaki üyelerin genel kurulca azli veya göreve devamı hakkında karar alınmak üzere yapılacak ilk genel kurul gündemine madde konulur.

Denetim kurulu üyeleri, birliğin ve birliğe ortak kooperatiflerin ve birliğin bağlı olduğu üst kuruluşların hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak yahut başka bir şekilde ücretli görev alamazlar.

Üçüncü fıkrada belirtilen diğer görevleri bulunmasına rağmen denetim kurulu üyesi olarak seçilenler, seçildikleri tarih itibarıyla diğer görevlerinden ayrılmak zorundadırlar. Bu görevlerinden ayrılmayanların denetim kurulu üyeliğine seçilmelerine ilişkin işlemler hükümsüzdür. Seçildikten sonra ikinci fıkradaki diğer görevleri edinen denetim kurulu üyelerinin sonradan edindikleri görevlere ilişkin seçilme veya görevlendirme işlemleri ile sözleşmeler de hükümsüzdür. Denetim kurulu üyeliğine seçilme işlemleri bu şekilde hükümsüz olanların yerlerine yedekleri çağrılır.

Denetim kurulu üyelerinin fiilen bu görevleri yürüttükleri dönemde; bunların eş ve ikinci derece dâhil kan ve kayın hısımları, birliğin ve birliğe ortak kooperatiflerin ve birliğin bağlı olduğu üst kuruluşların ile bunların % 50 den fazla hissedarı oldukları şirketlerde, katıldıkları vakıflarda ve diğer teşekküllerde yönetim kurulu üyesi veya denetçi olamazlar, personel olarak veya başka bir şekilde ücretli olarak işe alınamazlar.

Bu madde hükümlerine aykırı uygulamalar denetçiler tarafından araştırılır.

Görev ve yetkileri

MADDE 54- Denetim kurulunun başlıca görevleri ve yetkileri şunlardır:

- 1) Yıllık bilanço ve sonuç hesaplarını inceleyerek bu husustaki görüşlerini birlikte veya tek başına genel kurula Bakanlıkça hazırlanan usul ve esaslara uygun olarak bir raporla bildirmek,
- 2) Birlik işlemlerinden bilgi edinmek ve gerekli kayıtların düzenli olarak tutulmasını sağlamak amacıyla en az üç ayda bir defa birliğin defterlerini incelemek,
- 3) En az üç ayda bir defa birliğin nakit mevcudu ile menkul değerlerini kontrol etmek,
- 4) Bütçe, bilanço ve gelir-gider cetvelini denetlemek,
- 5) Yönetim kurulunun ihmali halinde genel kurulu olağan veya olağanüstü toplantıya davet etmek,
- 6) Yönetim kurulu üyelerinin kanun ve anasözleşme hükümleri ile iyi niyet esaslarına uygun davranmalarına nezaret etmek,
- 7) Yönetim kurulu üyelerinin gerekli şartları taşıyıp taşımadıklarını araştırmak, toplantı nisabının kaybedilmesi halinde boşalan bu üyeliklere geciktirmeksizin yeteri kadar yedek üye çağırarak,
- 8) Alınan arsaya ilişkin proje, altyapı ve inşaat işlerinin usulüne uygun yürütülmesini teminen bunlarla ilgili hesap ve işlemleri denetlemek.
- 9) Birlik ortaklarının yönetim kurulu üyeleri ve Birlik personeli hakkındaki şikâyetlerini incelemek ve inceleme sonucunu yıllık raporunda açıklamak,
- 10) Uygun gördükleri teklifleri yönetim kurulu ve genel kurul toplantıları gündemine koydurmak.

Denetim kurulu üyeleri, görevleri çerçevesinde işlerin yürütülmesinde gördükleri noksanlıkları, Kanun ve anasözleşmeye aykırı hareketleri bundan sorumlu olanların bağlı buldukları organa ve gerekli hallerde aynı zamanda genel kurula haber vermekle yükümlüdürler.

Denetim kurulu üyeleri araştırma yükümlülüğü gereği yönetim kurulu üyelerinin anasözleşmede belirtilen hususlar ile ilgili şartları taşıdıklarına dair belgeleri incelerken gizlilik esasına riayet eder.

Denetim kurulu üyeleri, birliği genel kurul toplantısına çağırma yetkisi hariç olmak üzere kendilerine kanun ve anasözleşme ile verilen görev ve yetkileri, gerektiğinde tek başlarına da kullanabilirler.

Denetim kurulu üyeleri, yönetim ve genel kurul toplantılarına katılırlar. Ancak, yönetim kurulu toplantılarında oy kullanamazlar.

Sorumluluk

MADDE 55- Birliğin yıl sonu bilanço ve hesaplarını denetleyen denetçiler; kanun ve anasözleşmede kendilerine verilen görevlerin yerine getirilmesinde kusurlu hareket ettikleri takdirde, hem birliğe, hem de ortaklar ile birlik alacaklılarına karşı verdikleri zarar dolayısıyla sorumludur.

Denetim kurulu üyeleri, görevleri sırasında öğrendikleri ve açıklamasında birlik veya ortaklar için zarar umulan hususları, Birlik ortaklarına ve üçüncü şahıslara açıklayamazlar.

Ayrıca, ortaklık işlemleri dışında kendi şahıslarını ilgilendiren hususlarda Birlikle iş yapamazlar.

Denetim kurulu üyeliğinin boşalması

MADDE 56- Denetim kurulu üyeleri istifa etmek suretiyle her zaman görevlerinden çekilebilirler.

Kanun ve anasözleşmede belirtilen şartları taşımadıkları veya sonradan kaybettikleri anlaşılmanın üyelikleri kendiliğinden sona erer.

Üyeliğin herhangi bir nedenle boşalması halinde yerlerine en çok oy alan yedekleri geçer. Yedeklerle beraber üye sayısı genel kurulca belirlenen sayının altına düştüğü takdirde, mevcut üye veya üyeler ilk genel kurula kadar görev yapmak üzere yerine birisini seçerler. Yedekler de dahil toptan boşalma olursa yönetim kurulu tarafından seçimler yapılmak üzere derhal genel kurul toplantıya çağrılır.

Denetim kurulu üyelerinin ücretleri

MADDE 57- Denetim kurulu üyelerine verilecek ücretin miktarı ile ödeme şekli, genel kurul tarafından tespit olunur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Birliğin Hesapları ve Defterleri

Hesaplar

Hesap dönemi, bilanço ve netice hesapları

MADDE 58- Birliğin hesap dönemi takvim yılıdır. İlk faaliyete geçildiği yıldaki hesap dönem birliğin kurulduğu tarihten başlar ve aynı yılın 31 Aralık tarihinde sona erer.

Yönetim kurulu her yıl 31 Aralık tarihi itibarıyla envanter yapar, bilanço ve gelir-gider hesaplarını hazırlayıp genel kurul toplantısından en az 1 (Bir) ay önce denetim kurulu üyelerine verir. Denetim Kurulu üyeleri bunları en çok 10 (On) gün içinde İnceleyerek müştereken düzenleyecekleri raporla birlikte Yönetim Kuruluna iade ederler. Bilanço ve netice hesapları Genel Kurul toplantısından en az 15 (Onbeş) gün önce Birlik merkezinde varsa şubelerinde ve elektronik ortamda KOOPBİS'te ortakların incelenmesine sunulur ve birer sureti verilir.

Gelir-gider farkı ve dağıtım

MADDE 59- Gelir-gider farkı genel kurulca onaylanan yıllık bilançoya göre tespit edilir.

Ortaklarla yapılan işlemlerden doğmuş bulunan gelir-gider müspet farkının tamamı yedek akçe olarak ayrılır.

Yedek akçeler ortaklara dağıtılamaz.

Yönetim ve Denetim kurulu üyelerine kazanç üzerinden pay verilmez.

Sermaye üzerinden kazanç dağıtılamaz.

Birlik yalnız ortaklarıyla iş yapar.

Devir teslim tutanağı

MADDE 60- Görevi sona eren yönetim kurulu üyeleri tarafından sorumlulukları altında bulunan para, mal, defter, belge ve diğer kooperatif varlıklarının seçimlerin yapıldığı genel kurul toplantı tarihinden itibaren üç iş günü içinde tutanakla yeni seçilenlere teslimi zorunludur.

Defterler

Tutulacak defterler

MADDE 61- Birlikte aşağıdaki defterlerin tutulması zorunludur.

- 1) Yevmiye defteri,
- 2) Defteri kebir,
- 3) Envanter defteri,
- 4) Yönetim Kurulu Karar Defteri
- 5) Genel Kurul Karar ve Müzakere Defteri
- 6) Ortaklar (Pay) defteri,

Birlikte bu defterlerden başka, kasa defteri ile işin mahiyet ve öneminin gerektirdiği diğer defterlerde tutulur.

Defterlerin tutulması ile ilgili usul ve esaslar, açılış ve kapanış onayları, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ve ilgili mevzuat hükümlerine göre yapılır.

ALTINCI BÖLÜM

Dağılma ve Tasfiye

Birleşme ve devir

MADDE 62- Genel kurul, Birliğin konu ve amaçları ile ilgili diğer bir birlikle birleşmesine veya bir kamu tüzel kişisine yada herhangi bir derneğe devredilmesine karar verebilir. Bu hallerde, 1163 Sayılı Kooperatifler Kanununun 84 üncü ve 85 inci maddelerine göre işlem yapılır.

Birleşme ile ilgili olarak 1163 sayılı kanunda düzenleme olmayan hallerde 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 134 ila 194 üncü maddeleri arasındaki hükümleri uygulanır.

Dağılma sebepleri

MADDE 63- Birlik aşağıdaki hallerde dağılır.

- 1- Ortak sayısının 7 (Yedi) den aşağıya düşmesi üzerine,
- 2- Genel kurul kararıyla,
- 3- İflasın açılmasıyla,
- 4- Kanunlarda öngörülen diğer hallerde, İlgili Bakanlığın mahkemeden alacağı karar üzerine,
- 5- Diğer bir Birlikle birleşmesi veya devralınması suretiyle,
- 6- 3 (Üç) yıl olağan genel kurul toplantısını yapmaması halinde,
- 7- Amacına ulaşma imkanının kalmadığının İlgili Bakanlık'ça tespiti halinde mahkemeden alacağı kararla, dağılır.

Tasfiye Kurulu

MADDE 64- Tasfiye kurulu genel kurul tarafından seçilecek en az 2 (iki) kişiden oluşur. Genel kurul bu hususta yönetim kurulunu da görevlendirebilir. Genel kurulca tasfiye kurulu için bir seçim veya görevlendirme yapılmadığı takdirde, tasfiye işlerini yönetim kurulu yürütür. Bunlar genel kurulca her zaman azil ve yerlerine yenileri tayin olunabilir.

Tasfiye kurulunun yukarıdaki fıkraya göre oluşturulmasına imkan bulunmaması halinde ortaklardan birinin başvurusu üzerine mahkemece tasfiye memurları atanabileceği gibi, ortağın talebine istinaden, tasfiyeye memur kişilerin haklı sebepler dolayısıyla azli ile yerlerine yenilerinin atanmasına da karar verilebilir. Birliğin feshine mahkemenin karar verdiği hâllerde de tasfiye memuru mahkemece atanır.

1163 Sayılı Kanunun değişik 56 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının 3 üncü bendi ile 62 nci maddesi hükümleri tasfiye kurulu üyeleri hakkında da uygulanır. Genel kurulca seçilen tasfiye kurulu hakkında bu hususlar denetim kurulu tarafından araştırılır.

Yönetim Kurulu üyeleri dışında tasfiye kurulu üyesi seçilmesi halinde; Genel Kurul tarafından belirlenen ücret tasfiye kuruluna ödenir.

Yönetim kurulu, tasfiye memurlarını ticaret siciline tescil ve ilan ettirir.

Tasfiye memurlarının yetkilerinin sınırlandırılması ve genişletilmesi

MADDE 65- Tasfiye memurlarına kanunla tanınmış yetkiler devredilemez; ancak, belirli uygulama işlemlerinin yapılabilmesi için, tasfiye memurlarından biri diğerine veya üçüncü bir kişiye temsil yetkisi verebilir.

Tasfiye memurlarının üçüncü kişilerle tasfiye amacı dışında yaptığı işlemler birliği bağlar; meğerki üçüncü kişinin işlemin tasfiye amacının dışında olduğunu bildiği veya hâlin gereğinden bilmemesinin mümkün olmayacağı ispat edilsin. Tasfiyenin sadece tescil ve ilan edilmesi, bu hususun ispatı için yeterli delil değildir.

Tasfiye memurları birden fazla ise; bunların yaptıkları bir işlemde dolayı birliğin bağlanabilmesi için imzaya yetkili 2 (iki) tasfiye memurunun birlik unvanı altında imza atması gereklidir. Tasfiye hâlindeki birliği tasfiye ile ilgili konularda mahkemelerde ve dış ilişkide tasfiye memurları temsil eder.

Tasfiye memurunun görevini yerine getirdiği sırada işlediği haksız fiilden birlik de sorumludur.

Tasfiye kurulunun görevleri ve tasfiyenin yürütülmesi

MADDE 66- Tasfiye kurulu, tasfiye işlerinin, bir an önce bitirilmesi için çalışmakla yükümlü olup, tasfiye işlemlerine ilişkin görevlerini aşağıdaki şekilde yürütür.

1) Dağılma, tasfiye kurulunca Ticaret Siciline tescil ettirilir ve Ticaret Sicili Gazetesinde birer hafta arayla 3 (Üç) defa yaptırılacak ilanla alacaklılar tasfiyeden haberdar edilerek 3 (Üç) ay içinde alacaklarını beyana davet edilir.

2) Tasfiye süresince birlik unvanı "Tasfiye Halinde" ibaresi ilave edilerek kullanılır.

3) Birlik genel kurulu aksine karar vermiş olmadıkça tasfiye memurları menkul malları pazarlık veya açık artırma usulüyle satabilir. Gayrimenkullerin satılma şekli genel kurul kararıyla belirlenir.

4) Tasfiye memurları, göreve başladıkları zaman birliğin dağılma kararının verildiği tarihteki durumunu inceleyerek varlıkları, alacakları, borçları gösterir bir envanter defteri ile açılış bilançosu hazırlar; ayrıca birliğin mevcut ortakları ile bunların alacak ve borç durumlarını gösterir bir cetvel tanzim edilir.

5) Birliğin eskiden başlamış olup da henüz bitirilmemiş işlerinden tamamlanması mümkün olanlar tamamlanır, taahhütler yerine getirilir, alacaklar ve gerektiğinde ödenmemiş sermayeler tahsil edilir.

6) Birlik borçlarının mevcutlarından fazla olması halinde tasfiye memurları durumu mahkemeye bildirir.

7) Tasfiye sırasında tasfiye kurulu kararlarının yer alacağı bir tasfiye defteri tutulur. Tasfiyenin yönetim kurulunca yürütülmesi halinde yönetim kurulu karar defteri tasfiye defteri olarak kullanılır

8) Tasfiyenin uzun sürmesi halinde her yılsonu için ara bilançolar ile tasfiye sonunda kesin bilanço hazırlanır ve genel kurula sunulur.

9) Ortaklara tasfiye işlerinin durumu hakkında bilgi ve istedikleri takdirde bu konuda yazılı belge verirler.

10) Gayrimenkul satışının görüşüleceği toplantılar hariç olmak üzere, tasfiye süresince yapılacak genel kurul toplantılarında toplantı nisabı aranmaz,

11) Birlikten alacaklı oldukları bilinenler, bildirimde bulunmazlarsa alacaklarının tutarı bir kamu bankasına depo edilir. Birliğin henüz muaccel olmayan veya tartışmalı olan borçlarını karşılayacak tutarda para Notere depo edilir.

12) Birliğin borçlarının ve pay bedellerinin ödenmesinden sonra kalan miktar dağılım anında (terkin genel kurulundaki) kayıtlı ortaklar veya hukuki halefleri arasında ödenmiş sermayeleri ile orantılı olarak dağıtılır.

13) Tasfiyenin sona ermesi üzerine birlik unvanının sicilden silinmesi tasfiye memurlarınca sicil müdürlüğünden talep edilir.

Yukarıdaki fıkralarda yazılı hükümlere aykırı hareket eden tasfiye memurları haksız olarak ödedikleri paralardan dolayı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 553 üncü maddesi uyarınca sorumludur.

Diğer tasfiye işleri

MADDE 67- Tasfiye memurları:

1) Birliğin süregelen işlemlerini tamamlamak, gereğinde pay bedellerinin henüz ödenmemiş olan kısımlarını tahsil etmek, aktifleri paraya çevirmek ve birlik borçlarının, ilk tasfiye bilançosundan ve alacaklılara yapılan çağrı sonucunda anlaşılan duruma göre, birlik varlığından fazla olmadığı saptanmışsa, bu borçları ödemekle yükümlüdürler.

2) Tasfiyenin gerektirmediği yeni bir işlem yapamazlar.

3) Birlik borçları birlik varlığından fazla olduğu takdirde durumu derhâl birliğin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesine bildirirler; mahkeme iflasın açılmasına karar verir.

4) Birliğin bütün mal ve haklarının korunması için düzenli ve görevinin bilincinde bir yönetici gibi gereken önlemleri alır ve tasfiyeyi mümkün olan en kısa sürede bitirirler.

5) Tasfiye işlemlerinin düzenli yürütülmesi ve güvenliği için gereken defterleri tutarlar.

6) Tasfiye sırasında elde edilen paralardan birliğin süregelen harcamaları için gerekli olan para dışında kalan paraları, bir kamu bankasına birlik adına yatırırılar.

7) Tasfiyenin sona ermesi üzerine birlik unvanının sicilden silinmesini sicil müdürlüğünden talep ederler. Tasfiyenin sonunda defterler ve tasfiyeye ilişkin olanlar da dâhil, ilgili belgeler Sulh Hukuk Mahkemesi tarafından saklanır.

634 sayılı Kat mülkiyeti Kanununa göre yürütülmesi gereken iş ve işlemlerin Birlik organlarının eliyle yapılmaması esastır.

Ek tasfiye

MADDE 68- Tasfiyenin kapanmasından sonra ek tasfiye işlemlerinin yapılmasının zorunlu olduğu anlaşılırsa, son tasfiye memurları, yönetim kurulu üyeleri, ortaklar veya alacaklılar, birliğin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden, bu ek işlemler sonuçlandırılıncaya kadar, birliğin yeniden tescilini isteyebilirler.

Mahkeme istemin yerinde olduğuna kanaat getirirse, birliğin ek tasfiye için yeniden tesciline karar verir ve bu işlemlerini yapmaları için son tasfiye memurlarını veya yeni bir veya birkaç kişiyi tasfiye memuru olarak atayarak tescil ve ilan ettirir.

Tasfiyeden dönülmesi

MADDE 69- Birlik anasözleşmede belirlenen sürenin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla sona ermiş ise ortaklar arasında birlik malvarlığının dağıtımına başlanılmış olmadıkça, genel kurul birliğin devam etmesini kararlaştırabilir. Devam kararının tüm ortakların 3/5'inin oyu ile alınması gerekir.

Tasfiyeden dönülmesine ilişkin genel kurul kararını tasfiye memurları tescil ve ilan ettirir.

Birlik, iflasın açılmasıyla sona ermiş olmasına rağmen iflas kaldırılmışsa veya iflas, konkordatonun uygulanmasıyla sona ermişse birlik devam eder.

Tasfiye memuru iflasın kaldırıldığına ilişkin kararı ticaret siciline tescil ettirir. Tescil istemine, pay bedellerinin ve tasfiye paylarının ortaklar arasında dağıtılmasına başlanmadığına ilişkin belge de eklenir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bakanlık, diğer kurum ve kuruluşların denetimi ve dış denetim

MADDE 70- Birlik Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının denetimine tabidir. Bakanlık; ilgili kuruluşları ve bağımsız denetim kuruluşlarını birliği denetlemekle görevlendirilebilir.

Kredi veren kamu kurum ve kuruluşları da; kredilerin açılış gayesine uygun olarak kullanılıp kullanılmadığı, plan ve projesine uygunluğu, teknik özellikleri ve kalite açısından Birliği denetleyebilirler.

Birlik görevlileri; birliği ait mal, para ve para hükmündeki kağıtları ve gizli de olsa bunlarla ilgili defter ve belgeleri istenildiğinde müfettişlere, denetimle görevlendirilen Bakanlık personeline ve kredi kuruluşlarının denetim görevlilerine göstermek, saymasına ve incelemesine yardımda bulunmak, istenilen bilgileri gerçeğe uygun ve eksiksiz olarak vermek ve doğru beyanda bulunmakla yükümlüdürler.

Birlik 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 69 uncu maddesi uyarınca çıkarılan 01/02/2022 tarihli ve 31737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik kapsamında dış denetime tabi ise ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak dış denetim yaptırır.

Birliklerin finansal tablolarının; kooperatiflerin tabi olduğu 1163 sayılı Kanun, 6102 sayılı Kanun, 213 sayılı Kanun ve ilgili mevzuatına göre hazırlanıp hazırlanmadığı, gelir ve giderlerinin dayanağını oluşturan belgelerin ilgili mevzuata uygun olarak düzenlenip düzenlenmediği, gelir ve gider hesapları ile bilanço hesaplarının defter, kayıt ve belgelerle uyumlu olup olmadığı husuları dış denetimin konusunu oluşturur. Yönetim kurulu yıllık faaliyet raporu içerisinde yer alan finansal bilgiler de dış denetimin kapsamı içindedir.

Dış denetim yapacak denetçiler ile denetim yetkisi verilen birlik ve merkez birliğinin denetimle görevlendirilen personeli, görevleri sebebiyle işledikleri suçlardan dolayı, fiillerinin niteliğine göre 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

Dış denetim ve bu denetimi yapacak denetçiler hakkında da Kanunun 65 inci maddesinin altıncı, yedinci ve sekizinci fıkraları uygulanır.

Yapılacak dış denetimin usul ve esasları, denetçilerin nitelikleri, uyacakları etik ilkeler, görev ve yetkileri, seçilmeleri, görevden alınmaları veya ayrılmaları, denetimin ve denetim raporlarının içeriği ve raporun genel kurula sunulmasına ilişkin hususlarda 01/02/2022 tarihli ve 31737 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kooperatif ve Üst Kuruluşlarının Denetimine Dair Yönetmelik uygulanır.

İlan ve reklamlar

MADDE 71- Birlikçe tanıtım ve ortak kaydı amacıyla yapılacak ilan, reklam ve açıklamalar eksik ve gerçeğe aykırı olamayacağı gibi yanıltıcı bilgi ve unsurları taşıyamaz. Bu hükme uymama sebebiyle doğan zararlardan yönetim kurulu üyeleri şahsen sorumludurlar.

Kanun hükümlerinin uygulanması

MADDE 72- Bu anasözleşme açıklık olmayan hallerde 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ile Türk Ticaret Kanununun Anonim Şirketlere ait hükümleri uygulanır.

İlk Yönetim Kurulu Üyeleri

MADDE 73- İlk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere, aşağıdaki kurucu ortaklar yönetim kurulu üyeliğine seçilmişlerdir.

- 1-
- 2-
- 3-

İlk denetim kurulu üyeleri

MADDE 74- İlk genel kurul toplantısına kadar görev yapmak üzere, aşağıdaki kurucu ortaklar denetim kurulu üyeliğine seçilmişlerdir.

- 1-
- 2-

Kurucular

MADDE 75- Aşağıda isimleri, uyruğu, adresleri taahhüt ve tediye ettikleri sermaye payları ile imzaları bulunan;

1- Kurucu ortaklar, kuruluşta anasözleşmenin 8 inci maddesi gereğince sermayenin tamamını taahhüt ettiklerini ve bu anasözleşmenin 14 üncü maddesinde belirtilen ortaklık şartlarını taşıdıklarını, Kooperatif Anasözleşmesi hükümlerini bütün hak ve ödevleriyle birlikte kabul ettiklerini,

2- İlk yönetim kurulu ile denetim kurulu üyeleri bu anasözleşmenin 44 üncü ve 54 üncü maddelerinde belirtilen seçilme şartlarını taşıdıklarını

3- Kurucu ortaklar, izin mercii tarafından kuruluşun usulüne uygun olarak tamamlanması amacıyla düzeltme beyanı istenilmesi halinde, ticaret sicili müdürlüğünden bu belgenin alınabilmesi ve gerekli düzeltmelerin yapılabilmesi için anasözleşmenin ilk yönetim kurulu başlıklı maddesinde adı geçenlerin yetkilendirilmiş olduklarını,

beyan ederler.

Sıra No	Unvanı	Sicil No	Uyruğu	Adresi	Sermaye Taahhüdü (Pay adedi x 100) (TL)	Ödediđi Sermaye (TL)	İmza
1							
2							
3							
4							
5							
6							
7							